

N. BUHARINILLE

Hyvä tov.!

Valitettavasti emme voi julkaista artikkelia „Imperialistisen valtion teoriasta”. Kävi siten, että Venäjää koskevat aineistot ottivat niin paljon tilaa, että kaikki muut aiheet joutuivat taka-alalle, ja rahasta on puute. Olemme lujilla.

Se ei kuitenkaan ole tärkeintä. Tärkeintä ovat eräät kirjoituksen puutteellisuudet.

Otsikko ei vastaa sisältöä. Kirjoitus muodostuu kahdesta osasta, joiden liittämistä toisiinsa ei ole tarpeeksi harkittu: 1) valtiosta yleensä ja 2) valtiokapitalismista ja sen kasvusta (eritoten Saksassa). Toinen osa on hyvä ja tarpeellinen, mutta $\frac{9}{10}$ legaalinen. Kehottaisimme julkaisemaan sen jossain legaalisessa kokoelmassa (jollei „Letopis” lehdessä) sen jälkeen, kun sitä on *hiukan* muokattu, ja olisimme valmiit tekemään kaiken meistä riippuvan sen tällaisen julkaisemisen hyväksi.

Ensimmäinen osa koskettaa periaatteellisesti tavattoman tärkeää kysymystä, mutta nimenomaan vain *koskettaa*. Julkaistessamme kokoelmia vain kerran vuodessa me emme voi painattaa niin perusluontoisesta teoreettisesta kysymyksestä aineistoa, jota ei ole kylliksi harkittu. Sivuttaen polemiikin Gumplowiczia etc. vastaan (sekin olisi paras tehdä uudelleen ja *kehittelä* legaaliseksi artikkeliksi) meidän täytyy kiinnittää huomiota eräisiin tekijän erittäin epätasuisiin määritelmiin.

Marxilaisuus on „sosiologista” (???) „valtioteoriaa”; valtio=hallitsevien luokkien „yhteinen” (?) järjestö; Engelsiltä otetut sitaatit on *katkaistu* juuri sellaisissa paikoissa, jotka ovat *erikoisen* tärkeitä, kun kerran puhutaan siitä. Marxilaisten ja anarkistien eriävä käsitys valtiokysymyksestä (ss. 15—16) on määritelty *kerrassaan väärin*: jos siitä puhutaan, on puhut-

tava *toisin*; *ei saa* puhua siten. Johtopäätös (tekijän kursivoima): „sosialidemokratian on korostettava tehokkaasti periaatteellista vihamielisyyttään valtiovaltaa kohtaan” (s. 53); [verratkaa: proletariaatti luo „oman väliaikaisen valtiovaltaorganisaationsa” (s. 54) („valtiovaltaorganisaatio”!?)] — on myös joko äärimmäisen epätasällinen tai väärä.

Neuvo: laittakaa legaaliseen asuun (α) valtiokapitalismia koskeva osa ja (β) polemiikki Gumpłowiczia ja kumpp. vastaan. Loppu *jättäkää kypsymään*. Sellainen on meidän vakaumuksemme.

Kirjoitettu elokuussa 1916
Lähetetty Fiümsistä (Sveitsi) Kristianiaan

Julkaistu ensi kerran v. 1932

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan